

Галина Лозко

ЕТНОДЕРЖАВОЗНАВСТВО*

Філософсько-теоретичний вимір: курс лекцій

< ... >

Лекція 12

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ТА ЕТНОДЕРЖАВОТВОРЧІ ПРОЦЕСИ ЯК БІНАРНІ ОПОЗИЦІЇ

Український економіст Олег Білорус писав: “Сучасні лідери глобальних трансформацій і діячі «глобальної революції» ставлять перед собою надзавдання набагато радикальніші, ніж ті, що їх ставили перед собою апостоли «світової революції» Ленін і «нового порядку» Гітлер”**.

Глобалізація (з англ. *globe* – земна куля, *global* – світовий, той, який має відношення до земної кулі) означає перетворення певного явища на світове, планетарне, те, яке стосується усієї Землі, земної кулі.

Глобалізацію також визначають як *процес всесвітньої економічної, політичної та культурної інтеграції та уніфікації*. Основними ознаками глобалізації є міграція капіталу, людських та виробничих ресурсів у масштабах усієї планети, стандартизація законодавства, економічних та технічних процесів, а також *змішування культур* різних країн, мультирасове суспільство.

У XVIII–XX ст. синонімом модернізації й глобалізації був термін *вестернізація* (з англ. *Westernization* – дослівно “західнізація”) – процес переходу особи, групи осіб чи всього суспільства від власної традиційної системи цінностей до системи цінностей Західної цивілізації, які нібито ґрунтуються на диктатурі закону, домінуванні індивідуального над колективним, перевазі приватної власності над громадською та пріоритеті прав людини перед її обов’язками.

Глобалізація вважається *об’єктивним процесом*, що має *системний* характер, тобто охоплює всі сфери життя суспільства, від чого світ стає більш залежним від усіх його суб’єктів.

На основі процесів глобалізації виникає й *глобалістика* – самостійна галузь науки про загальнопланетарні проблеми сучасного й майбутнього розвитку людства, його політичну, економічну й соціальну організацію як єдиного цілого.

Об’єктом дослідження глобалістики стає *глобальне суспільство* (global society), громадянами якого є всі жителі планети Земля. Бінарними опозиціями глобальному суспільству досі залишаються *локальні суспільства* (від лат. *lokus* – місце), тобто місцеві. Локальні суспільства окремих країн, держав і регіонів світу існували в усі часи у складі глобального суспільства. Таким чином, глобальне суспільство має свою *регіональну структуру*, як і суспільство будь-якої окремо взятої країни.

Ідея глобалізму не нова, вперше вона з’явилася ще в стародавні часи. Давній мислитель Діоген розглядав усіх жителів нашої планети як єдине суспільство, щодо якого він уживав термін *космополіт*, тобто громадянин світу, громадянин космополії (суспільства світу).

Найповніше ідеологія глобалізму, зокрема поняття всеземного суспільства як єдиного цілого, розвинулась у християнстві, наприклад, у різноманітних церковних вченнях раннього Середньовіччя. Так, у Київській державі вже використовувалися такі абстрактні поняття, як людство, рід людський, світ християнський, град божий. Хоча подібні інтерпретації цього поняття існували ще в давніших космополітичних вченнях реформованого типу: китайській філософії (Піднебесна), буддизмі, індуїзмі, зороастризмі, а також у новому відгалуженні мусульманства – бахаїзмі.

Хоча деякі науковці вважають, що і мусульманство, і юдаїзм так само мають концепцію всепланетарного *братерства людей*, вважаю за потрібне заперечити це твердження, оскільки в мусульманстві світ поділений на два ворожі табори: *Дар аль-іслам* (оселя ісламу) – тут діють закони Корану; і *Дар аль-хабр* (оселя війни) – всі інші території, які повинні бути завойовані ісламом. Тут діє джихад – “священна війна за торжество ісламу”. Отже, як бачимо, не весь світ однаковий для мусульман – існує світ “правовірних”, вибраних ісламістів і світ “невірних”, яких треба або наvertати, або знищувати. Цей поділ світу на дві антагоністичні категорії не новий – він бере свій початок з того ж пресловутого юдаїзму, який так само поділяє людство на “богообраних” (читай: “єговообраних”) і “гоїв” (неєвреїв), а останніх так само приписується знищувати або обертати на рабів.

Глобальні ідеї *єдиного людства, людського блага і загальнолюдських цінностей* з’являються в Європі в епоху Нового часу в рамках гуманізму.

* Лозко Г. Етнодержавознавство. Філософсько-теоретичний вимір: курс лекцій / Г. С. Лозко. — Мандрівець, 2012. — 384 с. — С. 188-196; 243–254.

** Правопис оригіналу збережено. – Ред.

У XVIII-XIX ст. з'являється так звана "теорія вічного миру в Європі", зокрема, про це свідчить праця німецького філософа Іммануїла Канта "До вічного миру", в якій він аналізує античні ідеї космополітизму і мирного співжиття людей у всьому світі. Ця така популярна в християнстві ідея "вічного миру", по суті, була безапеляційною декларацією, яка ніколи не втілювалася у практичне життя, а радше виступала переконливою ширмою для аж ніяк не мирної діяльності церкви. Вона залишається зразком для глобального суспільства і в сучасному світі.

Сучасна глобалізація, на думку Г. Трофименка, поєднує два протилежні поняття: "Одне – це природний процес інтеграції світу в більш консолідоване загальносвітове співтовариство, що відбувається в силу *розвитку систем* зв'язку, транспорту, банківської системи, транскордонних операцій. Це нормальний природний процес, пов'язаний зі світовим технічним прогресом. Другий процес – спроба підпорядкувати *американському диктатові* всі незалежні держави, прибрати до рук ключові галузі промисловості, політики, фінансів відповідних країн. Це «американізація», *встановлення американської гегемонії*. Але вони її прикривають терміном «глобалізація» [Евгеника...].

Космополіт, або **світовий громадянин**, – людина, яка віддає перевагу ідентифікації себе за належністю до людства перед належністю до власної нації. **Космополітизм** (від давньогрецької *κοσμοπολις* – космополіт, громадянин світу) – ідеологія світового громадянства, яка постулює пріоритет так званих "загальнолюдських цінностей" і другорядність, несуттєвість національних проблем.

Основні світові віровчення (інтернаціональні релігії) мають прототипи або аналоги глобальних ідей, які розвивалися впродовж тисячоліть і нарешті оформилися в сучасну ідею глобального суспільства. Серед релігійних християнських авторів ідеї космополітизму розвивали ще "святий" Павло (поняття "еклесія" – народні збори) та "блаженний" Августин (*град божий*). Серед визначних космополітів Нового часу були Монтеск'є, Вольтер, Дідро, Казанова, Кант. Такі мислителі, як Георг Зіммель, Ульрих Бек та Антоніо Негрі, виступають за *розрив з методологічним націоналізмом з метою заснування нової космополітичної соціології*.

Треба зазначити, що в *біології термін "космополіт"* застосовують до видів тварин і рослин, що поширені по всьому світу. Поняття виражає можливість бути жителем певного місця, водночас належачи до універсальності світу.

У XVIII ст. виникає термін "громадянин світу". Він є доволі неоднозначним і дозволяє різного роду маніпуляції та різномудраччя. Попри все це, у світі вже існує кілька організацій світових громадян, зокрема World Citizen Foundation, Association of World Citizens та World Government of World Citizens. До прикладу, на сайті останньої є можливість замовити "світовий паспорт".

Отже, нині глобалісти цілеспрямовано створюють стереотип космополітизму як зразок мирного співіснування та дружньої взаємодії численних ідентичностей, що водночас мають почуття належності до світового громадянства за рамками націй, не будучи ними скутими.

Глобальне суспільство та загальнолюдські цінності

У глобальному суспільстві поширений міф про *загальнолюдські цінності* – тобто цінності, що не залежать від національних традицій, класових інтересів, симпатій, уподобань, нібито однакові для представників усіх етносів, класів і верств суспільства. Вважається, що поняття "загальнолюдські цінності" було введено М. Горбачовим під час так званої "перестройки" на противагу панівній у СРСР ідеологемі "класової моралі". Та здається, що ця ідеологема існувала ще задовго не тільки до "перестройки", а й до марксизму-ленінізму загалом.

Ось як обґрунтовують цей міф російські науковці: "Общечеловеческие ценности – это теоретически существующие моральные ценности, являющиеся абсолютным *стандартом для людей всех культур и эпох* (то есть моральный абсолютизм). Представление о таких ценностях существует достаточно давно. Одной из первых известных записей, содержащих перечень правил морали, являются т. н. Заповеди Моисея" [<http://ru.wikipedia.org/wiki/>]. Отакої?!

Мойсей, як відомо, ідеолог юдаїзму; він подає біблійну версію про те, що правила моралі нібито були відкриті йому особисто, як єврейському пророку, самим богом Ягве на горі Синай. Християнські апологети зазвичай намагаються переконати вірних, що ці правила встановлені на вічні часи для всіх людей світу. Проте аналіз моральних розпоряджень Тори (вона ж – П'ятикнижжя Мойсееве), як ми вже знаємо з попередніх лекцій, показує, що подібні твердження побудовані на піску. Вони не мають загальнолюдських рис і не є правилами моралі взагалі, але є виключно архетипами самого єврейського племені. Взяти хоча б найменш загальнолюдську заповідь про суботу: "Пам'ятай день суботній, щоб святити його" (Вихід. 20:8). У давніх євреїв святість суботи пояснювалася тим, що Ягве нібито відпочив у суботу після шести днів творення світу, тому й люди, мовляв, мають відпочивати. Рабини облуптали це правило своїми приписами і заборонами: не запалювати вогню, не готувати їжі, не працювати в полі, не лікувати хворих, не ховати померлих та ін. Насправді ж цей день у євреїв був пов'язаний з давнім ушануванням ще доюдейської язичницької богині Луни. Отже, ніякого загальнолюдського значення ця заповідь не має. Нав'язуване уявлення про те, що заповіді Мойсея нібито неодмінно має викону-

вати все людство, просто абсурдне. Інший приклад: європейський гуманізм, що постулюється як одна з найвищих загальнолюдських цінностей, у мусульман вважається одним з найгірших людських вад, слабкістю та боягузством у повному розумінні цього слова. Отже, гуманізм з їхнього погляду – це шлях еволюційного самогубства неісламських народів.

Один з президентів Росії Володимир Путін розвинув думку свого попередника такими твердженнями: “Идеологический вакуум, образовавшийся после крушения социалистической идеологии, заполняется, и он обязательно будет заполнен. Но будет заполнен либо экстремизмом, шовинизмом, разрушающим нас национализмом и национальней нетерпимостью, или при активной нашей поддержке *общегуманистическими, общечеловеческими* ценностями” [<http://ru.wikipedia.org/wiki/>].

Від самого початку виникнення людства у глобальному суспільстві живуть дуже різні люди з різними етнокультурними традиціями, поглядами на життя, моральними цінностями та звичаями. Різні нації та різні люди можуть як схвалювати, так і заперечувати категорію загальнолюдських цінностей. Більшість національно свідомих громадян вважає, що таких цінностей не може існувати взагалі. Глобалістам саме й вигідно поширювати міф про “загальнолюдські цінності”, який чудово вписується в концепцію громадянського мультирасового суспільства.

Ось яку думку щодо цього висловив російський етнолог А. Гумільов: “Торжество общечеловеческих ценностей будет лишь очередной утопией. Если это слияние произойдет, то восторжествуют не «общечеловеческие ценности», а этническая доминанта какого-то конкретного суперэтноса”.

Але в зв'язку із суспільними негараздами, що їх викликає глобалізація в сучасному світі, більшість людей починає вважати глобалізацію радше негативним явищем, ніж позитивним. Тому на протипагу цьому світовому агресорові виникають різні опозиційні рухи, що дістали назву *антиглобалізм*.

Антиглобалісти звинувачують глобалізацію в тому, що вона посилила нерівність у суспільстві, пришвидшила деградацію навколишнього середовища, спричинила здешевіння робочої сили, ліквідацію робочих місць, збільшила безробіття, зруйнувала конкурентноспроможність промисловості та сільського господарства, знижуючи цим якість життя, рівень освіти та виховання, духовності й моралі.

Ще одним негативним наслідком глобалізації є так зване “потогінне виробництво”. Найчастіше в бідніших націях глобалізація впроваджується закордонним бізнесом, який ніби “утилізує” працівників цієї країни, щоб отримати прибутки від нижчого розміру заробітної плати. Прикладом потогінних виробництв є підприємства, які виробляють спортивне взуття (компанія Nike). Якщо ж закони про працю в таких країнах змінюються на користь працівників, то іноземні фабрики закриваються і переїжджають в інші країни, де умови для бізнесу лояльніші.

Глобалізація справляє також негативний вплив на культуру, породжуючи *антикультуру* та *контркультуру*. Паралельно з глобалізацією економіки та торгівлі культура також починає імпортуватися та експортуватися. Наприклад, США, як сильніша та багатша країна, можуть заповнити культури менших країн, призводячи до того, що традиційні цінності останніх можуть зникнути зовсім. Ці американські явища іноді ще називають *американізацією* або *макдональдизацією*.

В етології (розділі біологічної науки про особливості поведінки тварин у природних умовах) виправдовують загальнолюдські цінності нібито як запоруку збереження людського виду. Насправді, з погляду інтегрального націоналізму домінування тих чи інших моральних цінностей виявляється в результаті процесу цивілізаційної конкуренції: та цивілізація, що досягла успіху в світовій конкуренції народів, – і утверджує свої цінності як “загальнолюдські”. Через нав'язливу глобальну пропаганду так звані “загальнолюдські цінності” можуть закорінюватися в підсвідомості, наприклад, у вигляді архетипів, через що людина не завжди віддає собі звіт у тому, чиї саме цінності вона сповідує.

Нині очевидно, що глобальним роблять світ не якісь безликі “соціальні сили”, а цілком конкретні реальні індивіди, які створюють таку організаційну інфраструктуру й такі лінії комунікації, що долають національні кордони, переконуючи регіони й навіть цілі держави прийняти нав'язані ними моделі розвитку.

Глобалізація та проблема людини

Філософська антропологія досліджує проблеми людини в умовах глобалізації. Стверджується, що глобалізація, виносячи потреби й інтереси людини за національні кордони, *спотворює органічне середовище буття людських спільнот, занурюючи їх у штучно створений віртуальний простір*, відчужуючи від природи й життя загалом.

Так, наприклад, В. Міхеев пише про виникнення феномена “людини інтернаціональної”, що нібито пов'язує задоволення своїх потреб не тільки зі своєю державою, але й зі світовою спільнотою в цілому. Нині все частіше поговорюють про створення певного людського “біоробота”, яким внаслідок вмонтованих у свідомість стереотипів мислення напрочуд легко керувати. Власний розум особи (чи то вже просто істоти?) підміняється набором загальноприйнятих слівосформ, штучно прищеплених понять, які регламентують типову поведінку й заздалегідь обумовлені реакції на певні подразники. Таким чином, можемо констатувати, що *homo internationale* (людина інтернаціональна) – наслідок деградації *homo sapiens* (людини розумної).

Людина глобальна виходить за функціональні рамки громадянина своєї країни й перетворюється на самостійний суб'єкт міжнародних відносин, тобто громадянина світу. Отже, чи стане "людина інтернаціональна" головною цінністю і вищою метою суспільного розвитку, якщо на перший план у процесі глобалізації виходить створення *позанаціонального громадянина Єдиної світової держави?*

На думку О. Білоруса, "найбільша загроза в тім, що глобальна людина стане універсальним знаряддям у руках глобалізаторів нової інтелектуальної ери. Про людський вимір і людський вигляд, про гуманізацію такої глобалізації не може бути й мови. Люди світу повинні бути пильними... бо глобальний світовий будинок "без стін" може виявитися *нездатним забезпечити основні права людини для всіх людей світу*. Саме в цьому головна проблема нової ери глобалізації".

"Людина інтернаціональна" *протистоять реальній людині* з її релігійною, національною, соціальною ідентичністю, людині як носієві природних і соціальних зв'язків та відносин з її обов'язками і правами, що випливають з них.

Глобалізація та національні держави

Глобалізаційні процеси активізували міграцію, змінили етнічний склад більшості сучасних країн, посилили уніфікацію, стирання відмінностей між регіонами. Проте категорія етносу (як органічна цінність) виявилася стійкішою від глобалізації (як штучно створеного середовища). Що більше розмивається етнічна гомогенність держави, то більший опір цьому розмиванню чинять етнічні спільноти. Ще спостерігаємо в погано прогнозованих спалахах етнічних конфліктів з прибульцями, відродженні начебто давно забутого расизму, крайніх проявів ксенофобії.

Глобалісти заперечують та відкидають традиційне європейське поняття державного суверенітету як непорушного принципу міжнародних відносин, інтерпретуючи його як застаріле, навіть дикунське. США привласнили собі право від імені всього примарно "прогресивного людства" визначати, в яких випадках суверенітет інших держав можна порушувати.

Глобалісти привчають людство до думки про необхідність створення єдиного всеземного уряду. Так, журнал "Глобальне управління" підкреслює, що "функції глобального управління в міжнародному масштабі ті самі, що й в урядів окремих держав у себе вдома, тому оформлення глобалізації вимагає послідовних кроків по *створенню світового уряду*". Зрозуміло, що це буде за уряд і де буде його столиця, – коментує економіст О. Білорус.

Глобальна економіка – це економіка абсурду. За Олегом Білорусом, "глобальна економічна система не може вважатися здоровою, якщо нині загальне багатство лише 225 найзаможніших людей світу становить більш як 1 трильйон доларів США, що дорівнює річному доходу 47 % людства, або більш як 2,8 мільярда осіб".

Якщо в ХХ ст. до функцій державного управління належав контроль і нагляд за економікою націй-держав, то нині він повністю втрачений. Економіка держави стає неконтрольованою. Водночас влада глобального капіталу невпинно зростає. Він вимагає від урядів держав передати реальну владу в країні глобальному капіталу. Глобалізація призводить до зміни структури влади на рівні національних держав. "Бюрократи продають національні інтереси гуртом і вроздріб".

Глобалізація породила організовану злочинність, криміналізацію влади олігархічних кланів, застоювання інформаційної та психотропної зброї як засобів впливу на людей. Загроза глобального зомбування людей набуває обертів в усьому світі. Застосовується ідеологічний диктат та адміністративний тиск на людей. Проблема безпеки людини в сучасному світі вже не може бути розв'язана на локальному чи національному рівнях. Держави втрачають суверенітет, а громадяни – права людини.

Якщо глобалізація та державотворення становлять собою стійку бінарну опозицію, то чи можливе їх взаєморозуміння чи взаємопроникнення? Відповідь однозначна – ні!

Висновки:

1. У глобальному світі тріумфує принцип "війни всіх проти всіх", коли "homo homini lupus est".
2. Якщо ідеологія не визначає політику, то політика визначає ідеологію; держава без ідеології – це "дрова для глобального багаття".
3. Паралельно з процесами інтеграції відбуваються процеси дезинтеграції, які необхідно підтримати на всіх рівнях.
4. Аристократична влада не може народитися шляхом "демократичного" механізму, треба повертатися до кастової етнократії чи націократії.
5. Щоб забезпечити довговічність народу, влада мусить бути наділена сакральними функціями, а на це здатні тільки етнічні духовні системи.
6. Для відновлення етнічних духовних систем народам потрібне переосмислення й переоцінка існуючої світової аксіології, яка, вочевидь, себе скомпрометувала.
7. Пошук шляхів самозбереження спрямовується в русло відновлення природних начал етнодержавотворення, якими є націоналізм, самотутність, традиційність в її модернізованому втіленні та ін.

Запитання та завдання

1. Визначення глобалізації та вестернізації.
2. Сутність поняття “космополітизм” та правові аспекти світового громадянства.
3. Поділ світу на “своїх” та “чужих” в юдаїзмі та ісламі. Чи відповідає такий поділ “всесвітньому братерству людей”?
4. Якщо людина отримує “світовий паспорт” і скоює злочин, то на підставі якого законодавства вона може бути притягнена до відповідальності?
5. Чи існують загальнолюдські цінності?
6. Чи можуть заповіді Мойсея вважатися загальнолюдськими цінностями? Чому?
7. Перспективи антиглобалізму.
8. Проблема Людини в глобальному світі.
9. Homo internationale – прогрес чи деградація?
10. Глобалізація і національні держави: чи можливе порозуміння?

< ... >

Лекція 17

НАЦІОНАЛЬНО-ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ ЕТНОДЕРЖАВОЗНАВСТВА

У цій заключній лекції я спробую довести переваги національно-екзистенційної методології перед глобальними методологіями “нового світового порядку”, які панують у сучасному науковому світі.

Таким чином, трьома китами нашого дослідження будуть: *гіпотеза* (висловлена в темі лекції), *факти* (у викладі лекційного матеріалу) та *теоретичне узагальнення* (у висновках).

ЮНЕСКО проголосило XXI ст. століттям освіти. Яким же має бути століття, позбавлене гуманітарних орієнтирів, століття, яке винесло гуманітарні науки на маргінес історії? Адже вся історія розвитку наукової думки свідчить, що гуманітарні науки досі не змогли позбутися ідеологічних кайданів, а отже, залежні від політики. Річ не лише в тому, що в навчальних планах вишів різко скорочено кількість годин на вивчення гуманітарних дисциплін, а й у тому, що ще з XIX століття вченим-гуманітаріям нав’язують еталони методології природничих наук.

Ми вже відзначали важливість методів дослідження суспільних явищ, оскільки *метод, що його обирає дослідник, не тільки визначає результати дослідження, а й закріплює теоретичне уявлення про предмет дослідження.*

Початок XXI ст. позначений виникненням нової соціокультурної реальності, що супроводжуються:

- 1) новими явищами в культурі;
- 2) потребою в новій світоглядній орієнтації;
- 3) суттєвими змінами в субординації системи цінностей;
- 4) формуванням нового типу відносин у суспільстві;
- 5) новими можливостями для реалізації прихованого потенціалу особистості.

Усе це вимагає нового рівня рефлексії для здійснення комплексного підходу до розв’язання проблем сучасної науки та освіти.

Окрім того, позначилися також і деякі дегуманістичні тенденції методології гуманітарного знання: з XIX ст. більшість учених перебуває під впливом зразків методології природничих наук; склався розрив між сциєнтично-технократичною та гуманітарною спрямованістю науки й освіти.

Сциєнтизм (від лат. *scientia* – знання, наука) – тлумачення філософського і соціологічного знання за принципами й методами природничих наук. Так, сциєнтисти вважають фізику й математику “зразковими” і закликають інші науки працювати за їхнім зразком. Упровадження таких односторонніх методологічних підходів деформує напрями та зміст усєї наукової діяльності у сфері гуманітарного знання.

Перш ніж перейти до розгляду національно-екзистенційної методології, розглянемо саме глобальні методології, щоб мати змогу порівняти пріоритети кожної з цих методологічних детермінант.

Філософія глобалізму

Філософія глобалізму спирається на вчення Георга Гегеля (1770–1831) – представника класичної німецької філософії, автора системи абсолютного ідеалізму та діалектичного методу пізнання. За цією системою індивід розглядався як “гвинтик” державної машини. Цікаво, що мілітаризм, марксизм і нацизм мають спільне коріння, хоча вони й використовують різні доктрини гегельянства: як ліві, так і праві.

Другим стовпом глобалізму вважався Вільгельм Вундт (1832–1920) – німецький фізіолог і психолог, засновник експериментальної психології. Вундт намагався розкласти розум на складові людської свідомості так само, як під час вивчення складної хімічної сполуки (яку розбивають на складові елементи). Він вважав психологію наукою, схожою з фізикою й хімією, в якій свідомість є набором

розділюваних і розпізнаваних частин. Сучасна психологічна наука пішла далеко вперед і вчення Вундта багатьма експертами ставиться під сумнів.

Ще Йоган Фіхте, як попередник філософії Гегеля, висунув концепцію “Ліги націй”, яка функціонувала деякий час як механізм міжнародного врегулювання світових проблем. Однак утопія Фіхте нині стає очевидною: “Ця федерація буде розпросторюватися все ширше, і як наслідок всю землю охопить безкінечне мирне співіснування, єдина законна форма відносин між державами...” Ці та подібні гасла й нині декларуються США як ширма для широкомасштабних злочинів проти людства. Проте Й. Г. Фіхте – батько німецького націоналізму – відомий також своїми роботами з політичної філософії. В теорії пізнання велика його заслуга – в проголошенні факту невіддільності суб’єкта й об’єкта один від одного. Нам ця доктрина знадобиться для доведення думки про *відсутність будь-якої об’єктивної методології!*

Американська система освіти завдала значної шкоди суспільству, знизивши освітньо-культурний рівень пересічних громадян США. Вона вже понад століття спирається на систему Джона Дьюї, представника американського прагматизму, автора “Психології” (1886), яка ґрунтувалася на суміші вчення Гегеля і Вундта. Доволі пікантні подробиці його біографії свідчать, що Дьюї навчався в університеті Дж. Гопкінса і належав до Ордену “Череп і кістки” [Саттон]. На гроші Рокфеллера Д. Дьюї заснував школу, в якій випробував на практиці свою концепцію виховання людини-гвинтика в машині абсолютної держави. Його педагогічне кредо: “Використання сил індивіда в суспільних цілях”. Школа Джона Дьюї – це школа хаосу, головними засадами якої стали ідеї педоцентризму: принцип, що заперечує систематичне навчання і виховання дітей за навчальними програмами; проведення занять тільки на основі безпосередніх бажань дитини (гра, бесіда на ту тему, яка цікавить дитину). Великої шкоди американській освіті завдала практика навчання читання за методом “подивися – скажи”, внаслідок якого діти навчалися не читати слова по літерах та складах, а запам’ятовували написання цілого слова як воно є. Через це багато американців, зустрівши нові слова, не могли їх прочитати, оскільки не були впізнавані.

Головний принцип американської методології відображається в ключовому гаслі ілюмінатів: “Мета виправдує засоби”. Тобто вся методологія зводиться до пропаганди “потрібних” ідей та фальсифікації фактів, офіційної заборони будь-якого ревізйонізму, методів перетворення пропаганди на “інформацію”, застосування різних видів блефу для формування вигідних стереотипів мислення (про демократію, рівність, братерство, свободу), створення образу “ворога” (расизм, націоналізм, екстремізм, тероризм, антисемітизм та ін.).

Відверто глобальну систему США відображено навіть на державній печатці: “Всевидяще око” – символ ілюмінатів; латинські написи *Annui Coeptis* – “час початку”, *Novus ordo seclorum* – “новий світовий порядок”; дата, написана римськими цифрами MDCCLXXVI – 1776 – рік прийняття Декларації незалежності США. Немає сумніву, що новий світовий порядок має бути нав’язаний “усьому прогресивному людству” примусово.

Вища мета США – глобальний контроль над людством. Визнається, що для досягнення “вищої мети” потрібне “зіткнення ідей”. Будь-яка дискусія між лівими і правими необхідна для здійснення перемін, отже, вона буде не тільки заохочуватися, а й провокуватися свідомо в будь-яких країнах, де є інтереси США. Але цій дискусії ніколи не дозволять перейти на праві рейки. Вони прокладуть шпалі туди, куди буде потрібно для досягнення “вищої мети”.

Війна за ресурси в ХХІ ст. стала очевидною навіть пересічним громадянам, які не цікавляться політикою. Американці не приховують своїх планів щодо “розчистки територій”: розробка Сайруса Венса щодо очищення пострадянського простору від “зайвих” людей схвалена держдепартаментом США. Це може бути кваліфіковано як неоголошена “війна за ресурси в ХХІ ст.” [Сенченко М. І. Суспільство знищення – стратегічна перспектива “демократичних реформ” // Дніпро. – 2005. – № 5-6. Білорус О. Глобалізація і соціальна доля людини в ХХІ столітті // Київська старовина. – 2001. – № 1].

Велику загрозу суспільній свідомості нині становить інформаційна війна, яка не визнається на державному рівні жодною з країн світу, отже, не виробляються й методи самозахисту держав від “бомбардування” свідомості їхніх громадян зі всюдисущих ЗМІ, які правильніше було б назвати “засобами масової дезінформації”.

Внаслідок біологічної конвергенції людства та нав’язаних йому “загальнолюдських цінностей” *управління ним стає все легшим*, водночас примітивнішим і, по суті, переростає в злочинне. Вже кільканадцять століть людство є жертвою тотальних ідеологій та поширюваних ними стереотипів мислення, серед яких:

- сліпа віра у всезагальну рівність (егалітаризм),
- демократія (для зовнішнього маскуванню),
- всесвітнє братерство народів (ксенофілія),
- єдиний трансцендентний Бог (світові релігії, що прагнуть до злиття в єдину всеземну релігію),
- наївна віра в “релігію любові” (християнський гуманізм),
- пріоритет прав людини перед правом нації на існування та ін.

Становище ускладнюється ще й ісламським фактором в Європі, шлях якому розчищено все тими ж утопічними приманками “толерантність”, “демократія”, “права людини”, що їх США застосовують виключно для зовнішнього користування – в тих довірливих країнах, які досі не вбачають загрози в нечуваних за розмірами міграціях прийшлого кольорового населення, що позбавляє Європу власного етнонаціонального обличчя.

Для тих, хто не бачить загрози в ісламському факторі, доречно поставити питання: джихад – духовна чи військова доктрина? Мало кому з європейців відомо, що іслам – релігія подвійної “істини”, подвійної моралі: “Цілуй ту руку, яку ти поки що не в силі відсікти” (слова Пророка Мухаммада). Тому доречно нагадати слова відомого французького політолога Гійома Фая: “Розмови про *світський іслам, здатний до гармонійної інтеграції*, – лукаві й лицемірні”.

Ще античні філософи Аристотель, Фукидід, Ксенофонт та інші дійшли висновку, що “нація, яка приймає до себе надто багато інородців, приречена на загибель”. Чому ж ми, сучасні люди, не довіряємо істині, яка була відома нашим попередниками сотні, навіть тисячі років перед нами?

Невже ми не бачимо, які “гуманні” методи знищення слов’ян застосовують НАТО, Євросоюз та США в наш час? Прикриваючись позірною боротьбою з “міжнародним тероризмом та екстремізмом”, вони сприяють ісламістам у розвалі слов’янської держави! Я на власні очі бачила Белград (Сербія) після американського бомбардування... Зруйновані будівлі досі стоять у центрі столиці. А скільки людських втрат! Невже ми досі можемо вірити в “миротворчу” місію американського агресора?!

Отже, зазначені факти дають змогу визначити головні риси глобальної методології суспільствознавчих досліджень:

- девальвація природовідповідних істин (штучне перемагає природне);
- універсалізація “загальнолюдських” цінностей (нівеляція етнічного на угоду інтернаціональному);
- суцільне заперечення правди, історичних фактів (політичне лицемірство);
- різні типи фальсифікацій та блефу (засилля ЗМІ, піар-технологій та іншої дезінформації);
- маніпулювання термінами (зміна внутрішніх смислів та понять);
- створення хибних стереотипів;
- зміна менталітету та ідентичності (наприклад, постулат про те, що “в умовах демократії можна самостійно обирати собі національність” та ін.).

Як наслідок – відкрито безмежні можливості тіншовим структурам керувати великими людськими масами.

Таким чином, виходячи з головної мети глобалізму (глобальний контроль над світом), можемо вияскравити й певні контури глобальної аксіології, які проступають з-під завіси демократичної фразеології: контроль над свідомістю людини, що бере свої витoki в догмах світових релігій; людина як гвинтик державного механізму (індивід має знаходити “свободу” лише в підпорядкуванні державі, а по суті – правителям, які “призначили самі себе”). Як наслідок, у ХХ-ХХІ ст. відбувається знецінення особи, підпорядкування людства світовому уряду.

Звідси стане зрозуміло й мета глобальної освіти – створення позанаціонального “громадянина світу”, формування глобального мислення, програмування поведінки великих людських мас, в чому допомагають такі стереотипи-блефи як: інтернаціоналізм, “загальнолюдські цінності”, пріоритет прав людини (звичайно, декларативний) перед правами націй, егалітаризм (так само декларативна “рівність”), демократія (по суті, псевдодемократія). Такі підходи, сформовані глобальними політтехнологами, практикуються в суспільствознавчій науці досі – вони є глибоко вкоріненими у свідомість офіційних чиновників від науки, і побороти їх – практично надзвичайно важка справа. Внаслідок зближення злочинних інтернаціональних кланів виникає новий тип управління суспільством – корпоратократія.

Національно-екзистенційна методологія

Незважаючи на глобальний контроль, у світі існує націоналістична школа, яка користується національно-екзистенційними методологіями. В її основі – націоцентрична концепція. Глобалісти ведуть постійний діалог із представниками націоналістичної школи. Отже, постає закономірне запитання: *навіщо ж нам грати за правилами, встановленими “супротивником”?*

Розглянемо основні принципи національного, які ґрунтуються на природі етносу і нації:

- кожен біологічний вид є однією з форм організації життя;
- етнос як біологічний вид – основа будь-якої нації;
- співвідношення етносу і популяції (біофілософське, біополітичне поняття);
- цілісність виду і тривалість його життя визначається способами самоорганізації, відтворення (продовження роду: ендогамія чи екзогамія) і виховання потомства;
- нація (з лат. *порода*) – продукт суспільно-історичного розвитку, заснований на популяційній структурі людського виду, що формується за законами біологічної еволюції [Матеріали міжнародної наук. конф. РАН. Природа етнічності: наукове і філософське осмислення. – 20 листопада 2009 р.].

Також варто розглянути дефініції “об’єктивність” і “суб’єктивність”, як вони постають крізь призму національної екзистенції: кожна людина суспільно визначена, етнічно, класово і групово обумовлена; кожен залежний від власних симпатій та антипатій, знає свої улюблені гіпотези, має свою систему цінностей; кожен висловлює судження персонально, спекулятивно. Згадаємо думку Фіхте про невіддільність суб’єкта й об’єкта один від одного. Отже, або ми приймаємо істину про відсутність будь-якої об’єктивної методології, або граємо за правилами, нав’язаними нашим супротивником. Краще прийняти істину, що ніяких “загальнолюдських цінностей” не існує!

Світова націоналістична філософія спирається на світовий націоналістичний досвід та націоналістично-екзистенційне вчення про знання (епістемологію). Це праці таких видатних мислителів, як Й. Г. Гердер, Ж. Ж. Руссо, Й. Г. Фіхте, Шляйєрмахер, Мадзіні, Маміямі, Манчіні, Ф. Ніцше, Дільтей, Вебер, Гайдеггер, К. Г. Юнг, Ю. Евола, Я. Стахнюк. В Україні: Т. Шевченко, І. Франко, Леся Українка, М. Міхновський, Д. Донцов, В. Шаян, Я. Стецько та ін. Кожен з них зробив свій внесок в обґрунтування необхідності націоналізму як природного самозахисного механізму виживання й продовження свого виду – нації. Засновником націоналізму вважають німецького філософа Й. Г. Гердера (1744–1803). Він вважав, що кожна нація має свою літературну традицію, яка пов’язується з міфологією. Цікаво, що Гердер пророкував, що Україна матиме велике майбутнє: “стане колись новою Грецією: прекрасне розташування краю, родюча земля, весела вдача народу, музичний хист... призведуть до того, що постане велика культурна нація...”

Отже, націоналістично-екзистенційна методологія має спиратися на такі цінності й пріоритети, які будуть корисними для власної нації, її процвітання, добробуту та репродукції, що дасть змогу продовжити себе в нащадках.

Національний імператив як базовий аксіологічний принцип

Уперше термін “імператив” (від лат. *imperativus* – владний) впровадив німецький філософ Іммануїл Кант як формулу категоричної дії: “*чини так, щоб максима твоєї волі могла стати моральним законом для всіх*”. Отже, національний імператив – категоричний наказ не стільки етичного, скільки насамперед національного чину та дії, спрямованої на самозбереження нації.

Прихильником націоналістично-екзистенційної методології був німецький філософ польського походження Фрідріх Ніцше. Його доктрина “надлюдина” спрямована на еволюційне поліпшення європейської людини, лицаря, борця, наділеного кращими якостями. Один із найбільш читаних мислителів, Ніцше не був ні фашистом, ні нацистом, хоча значення його творчості згодом було спотворено й асоційовано то з нігілізмом, то з антисемітизмом і навіть – з нацизмом. Сам Ніцше відкидав свою належність до цих ідеологій, аж до прямого протистояння їм. Він був радикальним критиком християнства, матеріалізму, німецького ідеалізму. Теорія Вічного Повернення всіх явищ – головна ідея його концепції, яку глобальні доктринери досі намагаються не помічати.

Цікавою постаттю серед націоналістів XIX – початку XX ст. був Євгеній Дюрінг (1833–1921). Тим, хто здобув освіту в радянський час, добре відома полеміка Енгельса з Дюрінгом, однак вона мала односторонній характер, бо вивчалася тільки праця Ф. Енгельса “Анти-Дюрінг” (1878), тоді як самого Дюрінга мало хто читав. Його праці “Єврейське питання” (1881), “Філософія дійсності” (1895) та інші не вивчаються й нині. Проте саме Є. Дюрінг, один з небагатьох, показав хиби матеріалістичних доктрин, які ігнорували етнічну основу суспільства та природи. В його працях здійснена нищівна критика християнства як неєвропейської системи цінностей, вказано на її юдейську основу, викрито маніпулятивну роль світової релігії, нав’язаної з глобальною метою оволодіння світом.

Націоналістично-екзистенційну методологію в Україні застосовували Г. Сковорода, “Руська трійця” (М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький), Т. Шевченко, Ю. Федькович, І. Франко, Леся Українка, Д. Донцов, В. Шаян та інші.

Перша (?) в українській гуманітаристиці дефініція *націоналістично-екзистенційної методології* належить теоретикові літературознавства професору В. Іванишину: “Гуманітарна методологія націоналістичного типу являє собою іманентну українській герменевтичній традиції систему регулятивних принципів національного мислення, ідейно-наукову базу національного світогляду, що впливає з класичної філософії національної ідеї та онтологічно-екзистенційної інтерпретації сенсу національного існування, і спрямована на освоєння, вивчення і захист буття нації” [Іванишин В. Тезаурус до курсу “Теорія літератури”. – Дрогобич: ВФ “Відродження”, 2007. – С. 58]. Однак, визнаючи вагому заслугу відомого науковця, все ж доводиться акцентувати й на суперечливості поглядів проф. В. Іванишина, спричинену його доволі стереотипним ставленням до християнства. Цитуємо далі: “усе те, що утверджує буття нації в часі і не суперечить релігії (у нашому випадку – християнству), – є добром, а все те, що шкодить нації і релігії, – є злом”. “У гуманітарній царині, зокрема у літературознавстві, це означає, що, по-перше, позиція дослідника мусить бути верифікована (звірена) з християнством”.

Тоді поставимо запитання: чий же національний імператив проголошує християнство? Елліна, скіфа чи юдея? Відповідь очевидна. Її дав у своєму дослідженні “Біблія як ідеологія” професор Во-

лодимир Шаян, праці якого справді ґрунтувалися на національно-екзистенційній методології. Нам сьогодні вкрай необхідна *верифікація самого християнства* як неукраїнської релігійної системи, що впродовж цілого тисячоліття виснажувала українську націю, виробляла рабську психологію та вселяла поразенські настрої в душі українських трудівників, які так і не змогли стати вільними господарями на своїй землі.

Своє розуміння цієї поразенської релігії дав і український філософ Григорій Сковорода: “Правильне слово, що цар і суддя ізраїльський, а християнський Бог є Біблія. Та цей Бог наш спершу на єврейський, потім на християнський рід незліченні й жахливі навів забобонів паводки. Із забобонів народилися нісенітниця, секти, суперечки, ворожнечі міжусобні й дивні, рукопашні й словесні війни, дитячі страхи тощо... Немає більш жовчного й твердішого марновірства”. Чи є національний імператив у християнстві? Є, але не український, а єврейський. Чи приходив Ісус до українців? Ні. Усі євангелії свідчать, що він проповідував тільки в Ізраїлі, ходячи по синагогах: “Я посланий тільки до овець загинутих дому Ізраїлевого” [Матв. 15:24]. Нав’язавши всьому світові “свого бога єдиного”, юдаїзм виконує свій національний імператив. “Наступить той бог єдиний нам усім на шию, мов східний деп-спот” (Леся Українка).

Не менш потужно заявив про шкідливість “загальнолюдських цінностей”, силоміць нав’язуваних інтернаціоналістами, професійний український філософ Іван Франко: “Все, що йде поза рами нації, се або фарисейство людей, що інтернаціональними ідеалами раді би прикрити свої змагання до панування одної нації над другою, або хоробливий сентименталізм фантастів, що раді би широкими «вселюдськими» фразами покрити своє духове відчуження від рідної нації”.

Національно-екзистенційна методологія В. Шаяна вперше в Україні відкрила нам саме постхристиянську модель національно-екзистенційної методології. Філософ, санскритолог, професор Львівського університету, він уперше висловив ідею відродження рідної віри українців як найголовнішого складника в екзистенції тріади: рідна земля – рідна мова – рідна віра (як тіло – душа – дух). Таким чином, лише рідна релігія здатна по-справжньому відображати дух народу, наснажувати його на боротьбу за вільне повноцінне життя.

К. Юнг писав: “Якщо плем’я втрачає свою міфологічну спадщину, воно одразу розпадається і розкладається, як людина, котра втратила душу. Міфологія племені – це його жива релігія, втрата якої – завжди й усюди, навіть серед цивілізованих народів – є моральною катастрофою”. Так само й В. Шаян робить висновок про втрату рідної релігії як найбільшу національну трагедію: “Що втратив нарід із своєю вірою? Він утратив найбільшу свою цінність, свою героїчну літературу, а враз із нею – свої героїчні ідеали; своє усвідомлення окремішності, свій відмінний і єдиний шлях власного розвитку, найглибшу основу, джерело власної культури. Чи можна втратити більше?”

Концепція *релігійного етніцизму* нині відома лише вузькому колу фахівців-релігієзнавців; викликана прагненням протистояти глобальному біблійному супернаціоналізму, вона є *єдиною альтернативою* глобальним методам встановлення “світового порядку”.

Споконвічна дихотомія діалектичної методології спирається на принцип поділу світоглядно-антагоністичних систем, в основі яких лежать суперечності. Наприклад, розглянемо полярні суспільні моделі:

Мультирасове суспільство	Гомогенне суспільство
<i>штучне</i> <i>механістичне</i>	<i>природне</i> <i>органічне</i>
хаотична суміш безнаціональних елементів суспільства, позбавлене національної самосвідомості	упорядкована ієрархічна система власного етносу суспільства з почуттям власної національної ідентичності й самосвідомості
<i>Модель</i> : однорідний світ змішаних народів	<i>Модель</i> : різнорідний світ однорідних етносів

Біполярність систем – явище природне і, здавалось би, найпростіше для дослідника. Агон існував з давніх часів у всіх суспільствах, що відображено у світовій міфології.

Однак теорія систем розкриває сутність життя як множинності різнорідних і часто антагоністичних життєвих ритмів. Тому для встановлення істини про походження, ієрархію, типізацію та класифікацію явищ застосовуємо методи загальної теорії систем. Останнім часом у філософській думці з’являються новітні *метафілософські методології*, які враховують множинність систем:

- *діалектика* (+/-, день/ніч, добро/зло...);
- *тріалектика* (принцип трійці *батько – мати – дитя*, де гендерні ролі обумовлені, на відміну від християнської трійці, де вони андротеїстичні – гомосексуальні);
- *квадралектика* (принцип Світовита: північ, південь, схід, захід);
- *пенталектика* (принцип п’яти стихій: земля, вода, вогонь, повітря, ефір);
- *полілектика* (безмежна багатомірність, багатопроявність).

Враховуючи все викладене вище, можемо зробити археофутуристичний прогноз: становлення порядку відбувається через хаос; українське суспільство зараз перебуває в стадії прогресуючого

хаосу; треба, щоб рівень хаосу досяг критичної межі, після чого можливо очікувати трансформації українського суспільства, яке звернеться до перевірених часом традиційних цінностей (звідси *архео-футуризм*: минуле проявлене в майбутньому).

Звичайно, людству ще довго даватимуться взнаки наслідки інтернаціонального виховання та мультирасової пропаганди. Як наприклад, гасло на білбордах, встановлених обабіч київських доріг, де молода дівчина закликає: “Люби всіх!” На цю глобальну пропаганду, яку перетворюють на “інформацію”, є наша українська народна відповідь: “Знайся віл з волем, а кінь – з конем”. Чому б саме її не написати на тих “білбордах”? Відомий російський расолог Володимир Авдєєв повідомляє: “Навіть прості бактерії відрізняють своїх від чужих!” Тоді чому ж ми, люди, які визнали себе трохи не вінцем еволюції, так безмежно відстали не тільки від братів наших менших, а навіть від простих бактерій?!

Постає також запитання: чи є альтернатива глобалізації? Як висловився наш геніальний Кобзар: “Або перти проти рожна, або заритися живцем у землю...”

Висновок: *національно-екзистенційна* методологія розглядає етнічні феномени з погляду національного імперативу: як *феноменальне прагнення етніків до самозбереження* етносу засобами власної етнічної культури та релігії (природне явище); як *захист* етносу від глобальних універсалістських доктрин, спрямованих на *асиміляцію* і *депопуляцію* всіх народів Землі (штучно нав'язуване). Наша методологія має бути спрямована на культивування *національного способу мислення й діяльності*, перемогу *органічного* над *механічним*, перемогу людини над біороботом!